

**UCHWAŁA NR 261/XXXVI/22
RADY GMINY RUTKI**

z dnia 30 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Rutki na rok 2023 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki
na rok 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559, zm. Dz. U. z 2022 r. 1005, 1079 i poz. 1561), art.4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119; zm.: Dz.U. 2021 r. poz. 2469 oraz Dz.U. z 2022 r. poz. 24, poz. 218, poz. 1700 i poz. 2185, poz. 1700, poz. 2185, M.P z 2022 r. poz. 118) oraz art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r.poz. 2050; zm. Dz. U. Z 2019 r. poz. 1655, z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 763, poz. 764, poz. 1700 i poz. 1812,) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 261/XXXVI/22 Rady Gminy Rutki z dnia 30 grudnia 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rutki na rok 2023 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 261/XXXVI/22 Rady Gminy Rutki z dnia 30 grudnia 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki na rok 2023 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rutki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

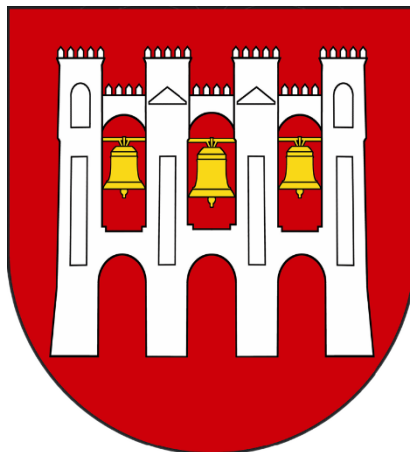
Paweł Kowalewski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 261/XXXVI/22

Rady Gminy Rutki

z dnia 30 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W GMINIE RUTKI
NA ROK 2023**

Rutki-Kossaki, grudzień 2022 r.

I. WSTĘP

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy dotyczący alkoholu mają szczególne znaczenie. Wynika to głównie z rozmiarów szkód alkoholowych. Nadużywanie alkoholu to poważny problem społeczny, który powoduje szereg szkód ekonomicznych, zdrowotnych i społecznych, takich jak: pogorszenie stanu zdrowia psychicznego i fizycznego, rozpad więzi rodzinnych, międzyludzkich, zakłócenie porządku i bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, wypadki drogowe, przestępczość itp. Waga problemu wymaga podjęcia działań zmierzających do zredukowania szkód nadużywania alkoholu.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Uchwalany jest corocznie przez radę gminy i uwzględnia zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich. Realizacja zadań zawartych w Programie będzie przebiegać w sposób dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych zadań poprzez wykorzystanie posiadanych zasobów instytucjonalnych i osobowych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2023 rok tworzony jest w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 i określonego w nim celu operacyjnego nr 2: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Różne rodzaje uzależnień mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. Bez względu na to, czy mówimy np. o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków czy papierosów, spotykamy się z takim samym lub podobnym przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi.

Dlatego cel ten składa się z **czterech części**, które **łączą strategię przeciwdziałania** poszczególnym uzależnieniom i obejmują:

- przeciwdziałanie **narkomanii**,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów **alkoholowych**,
- zwalczanie następstw zdrowotnych używania wyrobów **tytoniowych i wyrobów powiązanych, także e-papierosów**,
- przeciwdziałanie uzależnieniom **behawioralnym**.

W ramach tego celu operacyjnego zaplanowaliśmy działania, które mają ograniczyć problemy ze zdrowiem, wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych. Są to m.in.:

- działania profilaktyczne i edukacyjne, udoskonalanie oferty i zwiększanie dostępności do leczenia uzależnień, badania naukowe oraz monitorowanie sytuacji epidemiologicznej związanej z uzależnieniami.

Do problemów uzależnień wprowadzono termin „uzależnienia behawioralne” określone jako formy zaburzeń (nałogów) nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności (np. graniem w gry hazardowe). Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, natomiast nieformalnie – szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich

podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. Zatem, poza uprawianiem hazardu, do tzw. uzależnień behawioralnych należą również zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów czy uprawianie ćwiczeń fizycznych, jeśli wykonywane są kompulsywnie i niosą negatywne konsekwencje dla jednostki i jej otoczenia.¹

II. DIAGNOZA STANU PROBLEMU W GMINIE

Gmina Rutki położona jest w centralnej części województwa podlaskiego, w powiecie zambrowskim – jako gmina wiejska. Według danych Gminę Rutki zamieszkuje 5418 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały 5372 mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy 46 osób (stan na dzień 23.11.2022 r.).

Diagnoza lokalna stanu problemów w Gminie Rutki dokonana została w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Rutkach. Według stanu na dzień 30.11.2022 r. z różnych świadczeń pomocy społecznej ogółem skorzystało 198 rodzin. Głównym powodem przyznawania pomocy było w szczególności bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietność.

Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zambrowie na dzień 05 grudnia 2022 r. z terenu gminy Rutki było 157 osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w tym 47 kobiet i 24 osób z prawem do zasiłku, długotrwale bezrobotnych 66 osobom, bezrobotni w wieku do 25 roku życia 14 osób, powyżej 50 roku życia 40 osoby.

Bezrobocie to najpoważniejszy problem społeczny, który niesie za sobą szereg negatywnych skutków rozszerzających się na inne płaszczyzny życia ludzkiego. Należą do nich nie tylko spadek jakości życia ze względu na negatywne konsekwencje przekładające się wprost na budżet domowy, ale również takie zjawiska jak: bezradność, brak motywacji do kolejnych poszukiwań na rynku pracy, brak poczucia własnej wartości, depresje. Wszystkie te negatywne konsekwencje przyczyniają się do częstszego sięgania po alkohol celem rozładowania negatywnych napięć, co niesie za sobą problemy alkoholowe, a w przypadku kontynuowania tego typu zachowań niechybnie prowadzi do uzależnień.

Na terenie Gminy Rutki coraz częściej można zaobserwować w rodzinach negatywne zjawiska, takie jak przemoc w rodzinie i uzależnienia. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rutki na dzień 01.12.2022 r. w 40 przypadkach wszczęto procedurę "Niebieskie Karty". W 27 przypadkach osobami, wobec których istniało podejrzenie, że osobami dotkniętymi przemocą były kobiety, w 8- u przypadkach mężczyźni, dwóch przypadkach dzieci. W większości rodzin przyczyna przemocy było nadużywanie alkoholu przez sprawcę przemocy.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rutkach wynika, że według stanu na dzień 01.12.2022 r. Komisja rozpatrzyła 29 wnioski o wszczęcie procedury leczenia odwykowego. W przypadku 8 osób skierowano na badania przez lekarzy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku stwierdzenia uzależnienia 4 osoby skierowano wnioski do sądu o leczenie odwykowe.

¹Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

III. CELE PROGRAMU

§ 1. Przyjmuje się następujące cele programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu przez:

- 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie,*
- 2. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym,*
- 3. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień,*
- 4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz członków rodzin, osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu a także dotkniętych przemocą w rodzinie.*
- 5. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.*
- 6. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym.*

IV. CELE I ZADANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I SPOSÓB REALIZACJI

§ 2. Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

1. Realizowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz warsztatów szkoleniowych i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz informowanie o szkodliwości alkoholu.
2. Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc w rodzinie, w ramach lokalnego systemu wsparcia.
3. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet). Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców (konferencje, szkolenia, warsztaty, eventy); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotne, nagrody w

konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

4. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.
5. Pokrywanie kosztów postępowanie sądowego oraz finansowanie opinii biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Działalność informacyjna na temat funkcjonujących grup samopomocowych.
7. Zadania z zakresu zdrowia publicznego które mogą być następstwem problemów alkoholowych, obejmują:
 - monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa;
 - edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych;
 - promocję zdrowia;
 - profilaktykę chorób;
 - działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji;
 - analizę adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa;
 - inicjowanie i prowadzenie: działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego, współpracy międzynarodowej dotyczącej działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego;
 - rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego;
 - ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych;
 - działania w obszarze aktywności fizycznej.

§ 3. Cel 2. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

1. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki i instytucje. Organizowanie gminnych imprez (festyny) i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów, realizacja lokalnych programów, projektów i kampanii skierowanych do rodzin, młodzieży i dzieci.
2. Realizowanie, finansowanie lub dofinansowanie dla dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz innych osób dorosłych profesjonalnych programów profilaktycznych oraz programów autorskich, dotyczących profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej.
3. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież szkolną.
4. Dofinansowanie działań będących elementem profilaktyki, tj. wyjazdów promujących zdrowy, trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież: np. z okazji Dnia Dziecka, przedstawień i spektakli teatralnych, kinowych.

5. Organizowanie, dofinansowanie obozów, kolonii, wycieczek młodzieży mających charakter wypoczynkowo -profilaktyczny.

§ 4. Cel 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

1. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, ośrodkach, klubach młodzieżowych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów .
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny.
3. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców Gminy Rutki lub wybranej grupy docelowej. Organizowanie warsztatów, zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych między innymi do członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników ośrodka pomocy społecznej, pracowników oświaty, funkcjonariuszy policji.
4. Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy pomocowe, kuratorzy sądowi, poradnie, placówki oświatowe).
5. Wspieranie rozwoju profesjonalnych programów terapii uzależnienia w placówkach leczniczych.
6. Współdziałanie z instytucjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
7. Udział i pomoc w organizacji spotkań środowiskowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
9. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez m.in. udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
10. Współdziałanie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w udzielaniu pomocy materialnej, prawnej oraz pomocy z zakresu pracy socjalnej dla rodzin z problemem alkoholowym.

§ 5. Cel 4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz członków rodzin, osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

1. Działalność informacyjna w zakresie korzystania z profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w instytucjach i poradniach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Wspieranie działalności placówek leczenia odwykowego.
3. Działalność informacyjna w zakresie korzystania z profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w instytucjach i poradniach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu.

§ 6. Cel 5. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

1. Działalność informacyjna dotycząca możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.
2. Kierowanie spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego, Prokuratury w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie.
3. Pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z Zespołem Interdyscyplinarnym i instytucjami świadczącymi specjalistyczną pomoc.
4. Podejmowanie działań w ramach pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, w związku z procedurą „Niebieskie Karty”.
5. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kompetencje przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie które mogą być rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
6. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy stanowiących integralny element i uzupełnienie całorocznej pracy z dziećmi.
7. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, wykonanie usługi remontowej pomieszczeń wykorzystywanych na posiedzenie GKRPA i punktu konsultacyjnego.

§ 7. Cel 6. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym.

1. Wprowadzenie profilaktyki, która jest systemową odpowiedzią na zjawiska uznawane za zagrożenie dla zdrowia publicznego. W tym sensie dotyczy również tzw. nałogów behawioralnych, które wiążą się z licznymi szkodami zdrowia somatycznego, psychicznego oraz negatywnymi skutkami funkcjonowania społecznego. Profilaktyka to zapobieganie problemom, zanim one wystąpią lub minimalizowanie szkód związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych. Z tego względu adresatami oddziaływań profilaktycznych są najczęściej ludzie

młodzi, ale nie można też zapomnieć o osobach dorosłych. Skuteczna profilaktyka prowadzona wśród młodzieży może zmniejszyć koszty związane z leczeniem nałogów behawioralnych u osób dorosłych, a także zmniejszyć wydatki publiczne związane z naprawianiem szkód społecznych powstałych w wyniku tych problemów. Rekomenduje się:

- **Upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym i szkolnym** – dystrybuowanie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym (ulotki, plakaty, filmy), organizowanie wydarzeń (lokalne imprezy powiązane z przedmiotową tematyką, spotkania dla rodziców, warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej, pogadanki i otwarte spotkania ze specjalistami) i prowadzenie kampanii społecznych. Miedzy innymi od uzależnień:
 - a) Uzależnienie od hazardu jest uznawane za przewlekłe i niewyleczalne schorzenie. Oznacza to, że powrót hazardzisty do bezpiecznego grania jest niemożliwy, zawsze wymknie się ono spod kontroli nawet, gdy przerwa w graniu była stosunkowo długa. Abstynencja od grania, nawet relatywnie długa, nie jest dowodem na wyleczenie i brak choroby. Uzależnienie od hazardu wymaga kompleksowego leczenia psychoterapeutycznego (psychoterapia indywidualna, rodzinna) i być może włączenia psychiatrycznego leczenia farmakologicznego. Podobnie, jak w przypadku uzależnienia od alkoholu, tu również występuje mechanizm współuzależnienia rodziny jako skutek uzależnienia członka rodziny.
 - b) Szerokie upowszechnienie technologii informacyjnych owocuje korzystnymi zmianami we wszystkich dziedzinach aktywności ludzi. Jednocześnie stanowi źródło rozmaitych zagrożeń. Ponieważ użytkownikami technologii informacyjnych są ludzie o bardzo zróżnicowanych właściwościach, stąd różnorodność postaw i postępowań obserwowanych w takich sytuacjach. Dla jednych komputer i Internet będą wspornikami i możliwymi do racjonalnego wykorzystania narzędziami ułatwiającymi przebieg aktywności (w życiu, pracy, uczeniu się, uczestnictwie w kulturze, odpoczynku). Dla drugich będą przedmiotem uzależnień.²
 - c) Kupowanie impulsywne polega na podejmowaniu zachowania w sposób nagły i spontaniczny, na ogół pod wpływem bodźców zewnętrznych. Kupowanie impulsywne nie służy redukcji napięcia czy radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Natomiast kupowanie kompulsywne stanowi formę radzenia sobie z negatywnymi emocjami czy stresem, zatem jest powodowane czynnikami wewnętrznymi. Kupowanie o charakterze kompulsywnym staje się nawykowe i angażuje znacznie więcej zasobów – poznawczych (myślenie, planowanie) i finansowych (kupowanie niepotrzebnych przedmiotów). To właśnie forma kompulsywna prowadzi do uzależnienia i je podtrzymuje.
 - d) Zaburzenia kompulsywnego kupowania najczęściej pojawia się u osób młodych, a charakteryzują się powracającą, nieodpartą potrzebą kupowania (poczuciem przymusu), utratą kontroli nad kupowaniem i kontynuowaniem tej czynności pomimo świadomości negatywnych jej konsekwencji. Do negatywnych konsekwencji należą problemy w rodzinie, problemy finansowe (nierzadko powiązane, np. kłótnie dotyczące wydanych kwot), jak również problemy z prawem (np. drobne kradzieże w sklepach). W przypadku braku lub ograniczonej możliwości kupowania nasilają się negatywne emocje (np. niepokój), z drugiej jednak strony kupowanie wywołuje poczucie winy czy stany depresyjne.³
 - e) Przyjmuje się, że pracoholizm to stan psychiczny charakteryzujący się przede wszystkim stałym, wewnętrznym przymusem (silną potrzebą) wykonywania pracy lub innych czynności z nią związanych, przymusem myślenia o pracy z towarzyszącym poczuciem dyskomfortu (złego samopoczucia) w sytuacjach, kiedy możliwość zajmowania się sprawami, które jej dotyczą, jest utrudniona. Jest to stan uzależnienia od wykonywanej pracy, powodujący zaburzenie równowagi między istotnymi elementami życia codziennego. O pracoholizmie można także mówić wówczas, kiedy związek jednostki z jej pracą stanowi poważną konkurencję dla innych ważnych

²Furmanek W., *Uzależnienie od komputera i Internetu*, Dydaktyka Informatyki 9, 2014, s. 49-48.

³Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

związków, kiedy praca stała się źródłem większej satysfakcji niż życie rodzinne i inne dotychczasowe relacje i zamięłowania.⁴ Uzależnienie od pracy zostało uznane jako jedno z uzależnień behawioralnych.

- f) Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.⁵

- **Szeroko pojęte edukowanie** – szkolenia dla nauczycieli i pedagogów, terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych i służb pomocy społecznej, policji, lekarzy, osób zaangażowanych w prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- **Pedagogizację rodziców** – spotkania ze specjalistami z zakresu uzależnień w tym behawioralnych.
- **Współpracę między instytucjami** funkcjonującymi na terenie gminy celem możliwie szybkiego podjęcia działań profilaktycznych i interwencyjnych.

§ 8. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 9. Pozostała działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy. Zaproszenie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i poddania się leczeniu odwykowemu. Prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami wezwanymi na posiedzenie komisji, wobec których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Skierowanie na badanie – jeżeli osoba wezwana nie zgodzi się na dobrowolne poddanie się leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie potwierdzają, że kontynuowanie postępowania jest uzasadnione, to wskazane jest skierowanie jej na badanie przez biegłych (psycholog lub specjalista psychoterapii uzależnień i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy);
3. Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy), do której należą: opinia wydana przez biegłych, protokół z

⁴www.mp.pl

⁵Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu, protokół z rozmowy z osobą uzależnioną od alkoholu (o ile do takiej rozmowy doszło), inne informacje w sprawie.

4. Składanie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3 ustawy).
5. Wydawanie opinii dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Dokonywanie doraźnych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Zabezpieczenie bezpieczeństwa podczas prac GKRPA w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego może odbywać się praca zdalna komisji i w ramach tych zadań można zakupić laptopy, telefony komórkowe, mikrofony, słuchawki, materiały biurowe, ponieść koszt oprogramowania i prace informatyka. Dla osób wykonujących pracę i spotkania z bezpośrednim kontaktem z osobami zaproszonymi w ramach realizacji gminnego programu zakup środków ochrony osobistej.
8. Zakup materiałów edukacyjnych, broszur, ulotek, prowadzenie systemu informacji, zakup materiałów biurowych, informatycznych oraz remont i wyposażenie pomieszczeń w którym mieści się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zakup usługi w celu przeprowadzenia diagnozy problemów związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Rutki.

V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 10. Wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu komisji w oparciu o listę obecności ustala się następująco:

1. Dla Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Komisji w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Dla członków Komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 11. Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzących tę sprzedaż przedsiębiorców.

§ 12. Wójt sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.

§ 13. Komisja sporządza sprawozdanie z realizacji programu za rok 2022 i przedstawia go Wójtowi oraz Radzie do 31 marca roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

§ 14. Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy.

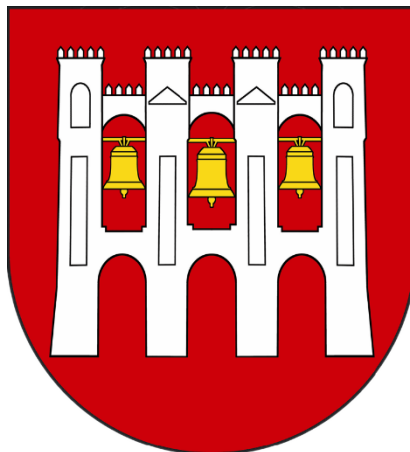
1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Posterunku Policji w Rutkach.
3. Dyrekcji, nauczycieli i rodziców uczniów szkół z terenu gminy.
4. Domu Kultury w Rutkach – Kossakach.
5. Sądu Rejonowego w Zambrowie Wydział Rodzinny i Nieletnich.
6. Parafii Rzymskokatolickiej w Rutkach,
7. Poradni Uzależnień i Współuzależnień w Zambrowie,
8. Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
9. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr 261/XXXVI/22

Rady Gminy Rutki

z dnia 30 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE RUTKI
NA ROK 2023**

Rutki-Kossaki, grudzień 2022 r.

I. WSTĘP

Zmiany społeczne i ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych.

Wyczerpanie fizyczne, psychiczne, brak oczekiwanych sukcesów, depresje przyczyniają się do tego, że ludzie coraz częściej sięgają po narkotyki. Miejsca, w których można najczęściej zdobyć narkotyki to: dyskoteka, bar, szkoła, ulica, park. Widoczny jest wzrost liczby osób eksperymentujących z narkotykami i tych już uzależnionych, którzy poszukują pomocy. Szczególnie niepokojący jest fakt wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób przechodzących inicjację ze środkami uzależniającymi.

Brak świadomości młodzieży na temat skutków i konsekwencji zażywania narkotyków to dzisiaj szczególnie istotna kwestia, która powinna motywować do działania. Zadaniem samorządów lokalnych jest reagowanie na niesamowicie szybki rozwój narkomanii. Dobrą metodą uświadomienia społeczeństwu istoty sprawy, są wszelkiego rodzaju działania profilaktyczne. Niniejszy program może w dużym stopniu warunkować skuteczność podejmowanych działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok tworzony jest w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 i określonego w nim celu operacyjnego nr 2: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnym i innymi zachowaniami ryzykownymi.

II. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Gmina Rutki na 2023 rok podejmie działania mające na celu prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii, a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

III. CELE PROGRAMU

§ 1. Przyjmuje się następujące cele programu:

1. Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych poprzez kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw.
2. Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnego do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.
3. Inicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej. Rzetelne dostarczanie fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią, informowanie o dostępnych formach pomocy.
4. Uświadomienie społeczeństwu co do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków.

5. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie międzyinstytucjonalnej i merytorycznej współpracy różnych instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych m. in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

6. Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.

7. Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

8. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym.

1. Wprowadzenie profilaktyki, która jest systemową odpowiedzią na zjawiska uznawane za zagrożenie dla zdrowia publicznego. W tym sensie dotyczy również tzw. nałogów behawioralnych, które wiążą się z licznymi szkodami zdrowia somatycznego, psychicznego oraz negatywnymi skutkami funkcjonowania społecznego. Profilaktyka to zapobieganie problemom, zanim one wystąpią lub minimalizowanie szkód związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych. Z tego względu adresatami oddziaływań profilaktycznych są najczęściej ludzie młodzi, ale nie można też zapomnieć o osobach dorosłych. Skuteczna profilaktyka prowadzona wśród młodzieży może zmniejszyć koszty związane z leczeniem nałogów behawioralnych u osób dorosłych, a także zmniejszyć wydatki publiczne związane z naprawianiem szkód społecznych powstałych w wyniku tych problemów. Rekomenduje się:

- **Upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym i szkolnym** – dystrybuowanie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym (ulotki, plakaty, filmy), organizowanie wydarzeń (lokalne imprezy powiązane z przedmiotową tematyką, spotkania dla rodziców, warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej, pogadanki i otwarte spotkania ze specjalistami) i prowadzenie kampanii społecznych. Miedzy innymi od uzależnień:
 - a) Uzależnienie od hazardu - jest uznawane za przewlekłe i niewyleczalne schorzenie. Oznacza to, że powrót hazardzisty do bezpiecznego grania jest niemożliwy, zawsze wymknie się ono spod kontroli nawet, gdy przerwa w graniu była stosunkowo długa. Abstynencja od grania, nawet relatywnie długa, nie jest dowodem na wyleczenie i brak choroby. Uzależnienie od hazardu wymaga kompleksowego leczenia psychoterapeutycznego (psychoterapia indywidualna, rodzinna) i być może włączenia psychiatrycznego leczenia farmakologicznego. Podobnie, jak w przypadku uzależnienia od alkoholu, tu również występuje mechanizm współuzależnienia rodziny jako skutek uzależnienia członka rodziny.
 - b) Szerokie upowszechnienie technologii informacyjnych owocuje korzystnymi zmianami we wszystkich dziedzinach aktywności ludzi. Jednocześnie stanowi źródło rozmaitych zagrożeń. Ponieważ użytkownikami technologii informacyjnych są ludzie o bardzo zróżnicowanych właściwościach, stąd różnorodność postaw i postępowań obserwowanych w takich sytuacjach. Dla jednych komputer i Internet będą wspierającymi i możliwymi do racjonalnego wykorzystania narzędziami ułatwiającymi przebieg aktywności (w życiu, pracy, uczeniu się, uczestnictwie w kulturze, odpoczynku). Dla drugich będą przedmiotem uzależnień.¹
 - c) Kupowanie impulsywne polega na podejmowaniu zachowania w sposób nagły i spontaniczny, na ogół pod wpływem bodźców zewnętrznych. Kupowanie impulsywne nie służy redukcji napięcia czy radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Natomiast kupowanie

¹Furmanek W., *Uzależnienie od komputera i Internetu*, Dydaktyka Informatyki 9, 2014, s. 49-48.

kompulsywne stanowi formę radzenia sobie z negatywnymi emocjami czy stresem, zatem jest powodowane czynnikami wewnętrznymi. Kupowanie o charakterze kompulsywnym staje się nawykowe i angażuje znacznie więcej zasobów – poznawczych (myślenie, planowanie) i finansowych (kupowanie niepotrzebnych przedmiotów). To właśnie forma kompulsywna prowadzi do uzależnienia i je podtrzymuje.

- d) Zaburzenia kompulsywnego kupowania najczęściej pojawia się u osób młodych, a charakteryzują się powracającą, nieodpartą potrzebą kupowania (poczuciem przymusu), utratą kontroli nad kupowaniem i kontynuowaniem tej czynności pomimo świadomości negatywnych jej konsekwencji. Do negatywnych konsekwencji należą problemy w rodzinie, problemy finansowe (nierzadko powiązane, np. kłótnie dotyczące wydanych kwot), jak również problemy z prawem (np. drobne kradzieże w sklepach). W przypadku braku lub ograniczonej możliwości kupowania nasilają się negatywne emocje (np. niepokój), z drugiej jednak strony kupowanie wywołuje poczucie winy czy stany depresyjne.²
 - e) Przyjmuje się, że pracoholizm to stan psychiczny charakteryzujący się przede wszystkim stałym, wewnętrznym przymusem (silną potrzebą) wykonywania pracy lub innych czynności z nią związanych, przymusem myślenia o pracy z towarzyszącym poczuciem dyskomfortu (złego samopoczucia) w sytuacjach, kiedy możliwość zajmowania się sprawami, które jej dotyczą, jest utrudniona. Jest to stan uzależnienia od wykonywanej pracy, powodujący zaburzenie równowagi między istotnymi elementami życia codziennego. O pracoholizmie można także mówić wówczas, kiedy związek jednostki z jej pracą stanowi poważną konkurencję dla innych ważnych związków, kiedy praca stała się źródłem większej satysfakcji niż życie rodzinne i inne dotychczasowe relacje i zamiłowania.³ Uzależnienie od pracy zostało uznane jako jedno z uzależnień behawioralnych.
 - f) Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.⁴
- **Szeroko pojęte edukowanie** – szkolenia dla nauczycieli i pedagogów, terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych i służb pomocy społecznej, policji, lekarzy, osób zaangażowanych w prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - **Pedagogizację rodziców** – spotkania ze specjalistami z zakresu uzależnień w tym behawioralnych.
 - **Współpracę między instytucjami** funkcjonującymi na terenie gminy celem możliwie szybkiego podjęcia działań profilaktycznych i interwencyjnych.

²Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

³www.mp.pl

⁴Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

IV. ZADANIA I SPOSÓB REALIZACJI W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

§ 2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. W ramach realizacji programu Gmina Rutki podejmuje różnorodne działania profilaktyczne w oparciu o:
 - 1) działalność Ośrodka Pomocy Społecznej, policji i zakładów podstawowej opieki zdrowotnej;
 - 2) szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych realizujących programy profilaktyczne;
 - 3) współpracę z organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
2. Działania, o których mowa w pkt 1 obejmują:
 - 1) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin;
 - 2) zakup i dystrybucję materiałów informacyjno- edukacyjnych dla klientów instytucji społecznych takich jak OPS, policja, szkoły;
 - 3) współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy pomocowe, kuratorzy sądowi, poradnie, placówki oświatowe);
3. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

§ 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

1. Wspieranie w organizowaniu i prowadzeniu w szkołach i placówkach oświatowych na terenie gminy, programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz ich rodziców.
2. Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do osób uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych dotyczących profilaktyki i leczenia osób uzależnionych.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
4. Współorganizowanie działań poprawiających funkcjonowanie społeczno - psychiczne dzieci i młodzieży – uczenie ich zasad radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.
5. Upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

6. Wdrażanie programów edukacyjnych dla rodziców zwiększających ich kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.
7. Zakup, opracowywanie i wydawanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych i wychowawczych, upowszechnienie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej – plakaty, ulotki, informatory.
8. Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.
9. Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.
10. Opracowywanie lokalnej diagnozy pozwalającej ocenić aktualny stan problemów i zagrożeń związanych z narkotykami, a także stan istniejących zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów dotychczas prowadzonych działań.
11. Dofinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców – niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą.
12. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez.
 - 1) wspieranie inicjatyw organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
 - 2) organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku.
13. Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez lokalnych.

§ 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez:

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń, instytucji przeciwdziałających narkomanii, propagujących zdrowy styl życia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia.
2. Udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych.
3. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności.
4. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.
5. Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych i wizyt monitorujących środowisko lokalne.

6. Integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych i ich rodzin z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

§ 5. Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzących tę sprzedaż przedsiębiorców.

§ 6. Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy:

1. Posterunku Policji w Rutkach;
2. Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rutki;
3. Dyrekcji, nauczycieli i rodziców uczniów szkół z terenu gminy Rutki;
4. Ośrodek Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach;
5. Parafii Rzymskokatolickiej w Rutkach;
6. Organizacji pozarządowych.